

[Mølgaard]

aktivt kan tage del i udformningen af deres tilværelse og det samfund, de lever i. Gid det virkelig var det, man styrede mod i regeringens samlede politik, og gid man udviste mod og frisind i hele regeringens totale politik, som ministeren her siger at man vil gøre det på dette ene område. Så tror jeg, vi kunne nå meget, meget langt i dette samfund.

Waldorff (VS):

Når man står over for en virkelighed, som man ikke rigtig ønsker at tage ansvaret for, kan man vælge at snakke om en anden virkelighed, tænkt virkelighed, som man gerne ville tage ansvaret for. Det er efter min mening det, der sker i redegørelsen, og sådan går det til, at man på samme tid får en redegørelse fra ministeren, som virker som en ærlig fremlæggelse af, hvad han selv ønsker på det kulturelle område, og en redegørelse, som giver et ganske uærligt billede af, hvad socialdemokratiet faktisk foretager sig. Det er det gab i redegørelsen mellem virkelighed og ideal, som jeg vil koncentrere mig om.

Jeg vil ikke her prøve at opridsse VS' mere eller mindre samlede opfattelse af kulturpolitikken. Jeg tror, at en fremlæggelse af en socialistisk eller rettere proletarisk kulturpolitik ikke har nogen særlig funktion her dels på grund af tiden, dels fordi det næppe har den store interesse for flertallet. Der er også nok at gøre uden det. Jeg mener, det må være vigtigt her at fremlægge en kritik af det billede, som ministeren ridser op af den kulturpolitiske situation, og herigennem vil det også være muligt at ane nogle af VS' egne synspunkter.

Som udgangspunkt er det fristende at tage kulturministeren på ordet i redegørelsen. Ministeren understreger den meget nære sammenhæng, der er imellem kulturpolitik og samfundspolitik i det hele taget og især mellem kulturpolitikken og social-, uddannelses- og miljøpolitik. Med det som udgangspunkt understreger ministeren så 7 forhold, 7 faktorer i samfundsudviklingen, som gør det særlig nødvendigt at have dette helhedssyn på kulturpolitikken.

Det første er den forøgede fritid. Jeg mener, at det punkt er tvivlsomt. Det er selvfølgelig ganske korrekt, at arbejdstiden er blevet nedsat, men det er lige så rigtigt, at de fleste familier i dag helst skal have to indtægter for

at kunne klare sig. Det betyder en omstrukturering af familielivet, det betyder en automatisering af husarbejdet, det betyder automatisering af vareindkøb og en hel række processer, som ikke uden videre betyder, at man får en hel masse tid og overskud til kulturaktiviteter. Det ændrer hele livssituationen, og det er ikke helt så uproblematisk.

Så er der 6 negative faktorer. Der er arbejdsløsheden, der er de sterile og uninspirerende boligmiljøer, der er forværringen af arbejdsforholdene, der er styringen af samfundet, som det er svært for ikke at sige umuligt for den enkelte at overskue, der er miljøforringelsen, der er kommercialiseringen. Alle disse ting er resultater af den kapitalistiske samfunds udvikling og af den accelererende kriseudvikling. Derfor er det også forhold, negative forhold i forhold til en kulturpolitiks mål, som oven i købet forværres, som giver stadig større problemer.

Nu har ministeren benene på jorden, og derfor erklærer han også, at kulturpolitikken vil ikke kunne løse disse problemer, men, og så fremhæves et andet mål, den vil kunne gøre os bedre rustet til at gøre noget ved problemerne ved at forholde os til vores egen tilværelse og til samfundet, at møde udfordringerne, som der står. Her er vi ved den centrale modsætning eller selvmodsigelse, om man vil, i redegørelsen, og det er også den centrale modsætning i den socialdemokratiske politik.

For at tage nogle eksempler. Arbejdsløsheden og de forringede arbejdsforhold er ikke noget, der falder ned fra himlen, det er et produkt af dette samfund, men det er også et produkt af en socialdemokratisk politik, som i slutningen af 1950'erne og i 1960'erne har lagt fantastisk megen vægt på at fremme rationaliseringer, at indføre produktivetsfremmende lønssystemer.

Boligmiljøet er også et resultat af en socialdemokratisk politik, som bl. a. handler om, at man deporterer store dele af arbejderbefolkningen fra de gamle kvarterer til nye kvarterer, og så lader man i øvrigt de gamle udstykke i ejerlejligheder.

Kommercialiseringen og miljøforringelsen er først og fremmest resultater af den kapitalistiske samfundsudvikling. Det er ikke specielt socialdemokratiske produkter, men socialdemokratiet står temmelig magtesløs over for den side af det kapitalistiske samfund.